Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го СЕРПНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 17, 1955. No. 157. VOL. LXII.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В АРҐЕНТИНІ — УВ'ЯЗНЕНО ПОНАД ДВІСТІ ОСІБ

Буенос Айрес. — Федеральна арґентинська поліція повістила про ударемнення нової змови проти президента Перона і уряду. У зв'язку з викриттям цієї змови ув'язнено понад двісті осіб, членів опозиційних груп, починаючи від католиків і кінчаючи на комуністах. Виступ змовників мав початися в понеділок 15 серпня ц. р. Змовники плянували захопити не тільки будинки уряду й армії та конфедерації праці, але передусім опанувати електрівню, водопостачу та всю комунікаційну систему Буенос Айрес. Серед замішання, спричиненого зайняттям вищезгаданих установ та засобів засоблення міста в воду й електрику, мали відбутися атентати на президента Перона, ген. Люсеро, міністра армії, та інших командантів збройних сил, що врятували уряд під час револьти в дні 16 червня ц. р., Поліція подала до відома тільки два прізвища на всіх двісті ув'язнених, а це д-ра Маріо Амадео, кол. професора міжнародного права, який кілька тижнів тому написав відкритого листа до підсекретаря міністерства ген. Джозе Ембріоні, закликуючи його очолити армію в боротьбі проти Перона, і провідника радикальної партії Давида М. Торіно, колишнього видавця часопису „Ель Інтрасідженте". Поміж неназваними учасниками змови мають бути: офіцер фльоти й армії, посол національно-радикальної партії і провідник національної демократичної партії. Змовники добули теж доступ до мешкань, розташованих здовж вулиці, що нею проїздить през. Перон до своїх бюр кожного ранку. Обвинувачує поліція ув'язнених й у тому, що вони були спричинниками заворушень, які відбулися вночі з неділі на понеділок, під час яких вбито одного поліциста. Тільки з трудом повелося тоді поліції розіґнати демонстрантів, що зібралися на Пляца ді Майо. Під час демонстрації відбувся тригодинний бій між поліцією і демонструючими студентами. Літак, що пролітав у той час над містом, розкидав протиперонівські летючки.

Республіканці називають 84-ий Конґрес „Конґресом зволікання"

Вашинґтон. — Дискусія про успіхи першої сесії 84-го Конґресу продовжується. 12 республіканських сенаторів підписали заяву, в якій називають Конґрес із демократичною більшістю „Конґресом відкладання і зволікання". В цій заяві пишеться таке: „Демократи, здається, керувалися більше партійними мотивами як потребами нації. Жадна ораторська здібність не зможе приховати того факту, що відповідальність за законодатну бездіяльність несе партія, яка має більшість в Конґресі і в його комісіях". Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон у своїй протизаяві стверджує, що республіканці краще заслужилися б державі, якби в своїй праці у Конґресі не звертали уваги на вибори, що мають відбутися в 1956 році. Джансон закидає республіканцям, що тоді, коли вони мали більшість у Конґресі, вони не прийняли закону про допомогу шкільництву, не підтримали законопроєкту про розбудову шляхів, відкинули законопроєкт про опіку над здоров'ям і прийняли такий іміґраційний закон, який тепер сам Президент хоче змінити. Республіканську заяву, між іншими, підписали такі сенатори: Г. Александер Смит, Ірвінґ М. Айвс, Ґордон Аллот, Ралф Е. Фландерс, Артур В. Воткінс, Джан М. Ботлер та інші.

Адмірал Німіц проти зменшування збройних сил ЗДА

Сан Франсіско. — Адмірал фльоти Честер В. Німіц, промовляючи на Цвинтарі Золота Брама під час відзначування 10-их роковин закінчення війни з Японією, заявив, що ЗДА мусять бути сильні і завжди готові відбити несподівану нову аґресію. Адмірал Німіц був командантом морських сил союзників на Пацифіку під час другої світової війни. Він сказав, що коли б ЗДА зменшили свою збройну силу, то вони „не могли б виконати обов'язок, що його взяли на себе у відношенні до тих хоробрих людей, честь яких тепер вшановуємо і для яких не було трудним до виконання завдань".

Фолсом за зміни в соціяльному забезпеченні

Вашинґтон. — Новий секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріон Б. Фолсом заявив, що в засаді він за тим, щоб пенсії з соціяльного забезпечення не були статичні, тільки, щоб їх в міру потреби можна було підвищувати. „Ці пенсії треба підвищувати зі зміною соціяльних і економічних відносин", — казав новий секретар здоров'я. Фолсом говорив з приводу 20-річчя існування соціяльного забезпечення і хвалив цю інституцію, наводячи ті зміни, які треба б ухвалити в старечих пенсіях та в поширенні і поліпшенні соціяльного забезпечення. Закон про соціяльне забезпечення підписав був президент Ф. Д. Рузвелт в 1935 р. Фолсом казав, що досі найбільшою групою, яка не користає з соціяльного забезпечення — це федеральні урядовці. І тому треба б змінити закон про соціяльне забезпечення в тому напрямі, щоб і вони могли з нього користати. Президент пропонував вже цю зміну, казав Фолсом, і її треба буде прийняти на найближчій сесії Конґресу. Фолсом гадає, що до соціяльного забезпечення треба включити і професіоналістів, як лікарів і дентистів. За поширення соціяльного забезпечення на інші групи робітників (фармерські робітники, домашні помічниці) в тому напрямі, щоб вони могли діставати і допомогу під час безробіття, заявився секретар праці Джеймс П. Мічелл.

Нюйоркські театральні актори відмовилися відповідати перед Конґресовою Комісією

Ню Йорк, Н. И. — Шість театральних акторів і одна акторка відмовилися відповідати перед Конґресовою Комісією на запити, чи вони комуністи. Деякі з них відповідали лагідно, а інші безлично заявляли, що вони не хочуть порушувати конституцію разом з конґресменами і тому не можуть відповідати на запити про внутрішні свої переконання. Деякі актори відмовляли комісії права вести слідство в справі театральних вистав і заявляли, що Конґресова Комісія хоче шантажувати театри та деяких акторів. Конґресова Комісія переслухала вже сім осіб і ще має переслухати 20. Перший зізнавав 38-річний актор Джордж Тайн, який казав, що його вже від кількох років „переслідують" за приналежність до комуністичної партії, і тому він втратив працю в телевізії. Про нього зізнав був актор Лі Дж. Кабб, що він належав разом із ним до комуністичної партії. Поіритований Тайн відповів, що він не прикладає жадної ваги до того, що каже такий „простак", як актор Кабб, який є знаряддям в руках поліції. Коли представник комісії запитався Тайна, чи він був або є членом комуністичної партії, тоді Тайн заявив, що він уважає, що згідно з конституцією жадна Конґресова Комісія не має права питати його в справі театру та в справі його внутрішнього переконання, бо те, до якої групи він належить — це його власна справа. Тайн не хотів навіть заявитися, чи це його партійна комуністична членська виказка, якої знімок йому показали під час переслухання. З інших членів переслухувала комісія: Мартина Волфсона, Стенлі Прейґера, Лу Повлена, Джана Рендолфа і Філ Лідса.

● Бюро Погоди подає, що цьогорічні гураґани, якщо б їх було більше, матимуть такі назви: Аліс, Бренда, Конні, Діяна, Едіт, Флора, Гладис, Ґілда, Айона, Джанет, Кеті і т. д., аж до Ксенії, Іванни і Зельди.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ПЕРЕСЛУХУЄ АКТОРІВ

На фото: Мартін Ярус, 48-літній актор з Ню Йорку, відмовляється під час переслухання в конґресовій комісії для розгляду протиамериканських дій відповісти на питання, чи він був комуністом. Відмовившись, цей актор почав обвинувачувати комісію в... протиконституційних діях.

БРАТ ДАЛАЙ ЛАМИ ПРИБУВАЄ ДО ЗДА

Демпа Рабче (зліва), брат тибетанського Далай Лами, одержує від представників американського консуляту в Токіо візу на в'їзд до ЗДА. Демпі Рабче пощастило втекти із окупованого комуністами Тибету й він, одержавши азиль від американців, прибуває тепер, як іміґрант до ЗДА, де хоче вчитися в одному з американських університетів.

Комуністи домагаються двох конференцій у справі Кореї

Токіо.— Кім Іль Сунґ, комуністичний прем'єр Північної Кореї, проголосив через комуно - китайське радіо в Пейпінґу пропозицію, щоб негайно уряди обох поділених частин Кореї повели спільні наради над справою об'єднання країни. Одночасно комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай оприлюднив проєкт скликання великої східньо - азійської конференції, на якій вирішено б справу Кореї. Однаково китайські, як московські комуністи прибули до Північної Кореї взяти участь у маніфестації з нагоди 10-річчя звільнення Кореї від японської окупації. Совєтський Союз був репрезентований Арістовим, що є одним із секретарів совєтської комуністичної партії. Південна Корея — коментують часописи — напевне відкине пропозицію безпосередніх переговорів із комуністами, тому, що Синґман Рі стоїть на принциповому становищі, що він не засяде за один стіл з комуністичними напасниками.

Совєти воліють „пакт безпеки" від об'єднання Німеччини

Москва. — Совєтський уряд дав пів-офіційну відповідь на останню західньо-німецьку ноту у справі переговорів, що їх має повести 9-го вересня ц. р. канцлер Аденауер у Москві, статтею у московській „Правді". Мовляв, найкоротша дорога до об'єднання Німеччини веде через підписання загальноевропейського пакту безпеки, що його прийняли б обидві частини Німеччини. Ці останні, пише „Правда", повинні устійнити „спільну плятформу", щоб вийти з усіх військових бльоків, себто — Західня Німеччина з НАТО, а Східня Німеччина з організації Варшавського пакту. Таким чином Совєти надалі настоюють, щоб Західня Німеччина визнала рівнорядним партнером східньо - німецьких комуністів і щоб вона зірвала військово-політичний союз із Заходом.

Гураґан „Діяна" зближається до стейту Каролайна

Ню Йорк, Н. И. — Четвертий в цьому році гураґан „Діяна" зближається до стейту Південна Каролайна. Губернатор цього стейту Лютер Б. Гаджес і директор Стейтової Цивільної Оборони генерал Едвард Ф. Ґріффін звернулися до військової команди з просьбою про допомогу, щоб забезпечити деякі місця на узбережжі, куди могла б прорватися вода з океану, в якому вже тепер збільшилися хвилі під час припливу і відпливу моря на чотири стопи. Бюро Погоди в Маямі на Флориді остерігає, що гураґан „Діяна" зможе вдарити на береги ЗДА в вечірніх годинах 16 серпня. Покищо гураґан віддалений від узбережжя 350 миль і віє в напрямі північного заходу зі швидкістю 15 миль на годину. Бюро Погоди в Ню Йорку заявляє, що тепер тяжко передбачити дальший напрям цього гураґану, бо гураґани люблять змінювати свої напрямки без жадної „логіки". Існує можливість, що і „Діяна" може змінити напрям і не віяти через Ню Йорк і дальші північні стейти ЗДА.

НІХТО З ЧЛЕНІВ НАТО НЕ ЗМЕНШУЄ СВОЇХ ЗБРОЙНИХ СИЛ

УРЯДИ ДЕРЖАВ БУДУТЬ ПРОТИСТАВИТИСЬ НАСТРОЯМ ШИРОКОЇ ПУБЛІКИ, ЩОБ ЗМЕНШИТИ ВИДАТКИ НА АРМІЮ

Вашинґтон. — Речники державного департаменту звернули увагу на дуже знаменний факт, що не вважаючи на нібито поменшене міжнародне напруження ані одна держава, член Організації Північно-Атлянтійського Пакту, не зголосила бажання зредукувати свої видатки на військо та ефективну військову силу. У вересні знову відбудеться з'їзд репрезентантів 15-ти членів НАТО, які складатимуть щорічний звіт про фінансовий стан своїх країн і про спроможності їх країн фінансувати надалі безпеку північно - атлантійського обширу за пляном штабу НАТО. Все ж, американські військові чинники — повідомляє преса — здають собі справу зі зросту небезпечних настроїв у публічній опінії різних країн, щоб — покликуючись на нібито поменше напруження в міжнародній ситуації — зменшити видатки на армію. Існує переконання, що уряди держав, членів НАТО, будуть противитися тим тенденціям, які в публічній опінії різних країн почали проявлятися відразу після смерти Сталіна й нібито „нового вигляду" совєтської політики. Військові чинники НАТО є більш стурбовані французькою військово-політичною ситуацією, якої центр пересунений тепер до Північної Африки у зв'язку з неспокоєм тамошніх французьких пів-колоній. — Франція має формальне право перекидати туди свої війська з Европи, але через те послаблюється стан збройних сил держав НАТО на европейському континенті. Рішуче позитивними явищами вважається такі три безперечні факти: 1. З уваги на радше ґльобальний, як европейський характер союзу держав Атлантійського Пакту, Англія є особливо заінтересована у зберіганні найтіснішого союзу з Америкою; 2. Франція признає політичний провід Америки у міжнародній політиці, будучи заінтересована в тому, щоб Америка тримала свої війська на европейському континенті, які є найкращою ґарантією безпеки не тільки супроти совєтської небезпеки, але й небезпеки від відродженої німецької сили і 3. Західня Німеччина заінтересована в тому, щоб Америка тримала на її території війська, які не тільки ґарантують її безпеку проти большевиків, але й дають надію на об'єднання німецьких земель.

Індійські неозброєні добровільці вдерлися до португальської колонії

Гоя. — У висліді довго підготовлюваної „мирної інвазії" індійських демонстрантів на португальську колонію Ґоя, положену на південно-західньому березі Індії, перша група таких добровільців перейшла смугу джунґлі, що частинно ділить Ґою від решти Індії й вмарщувала на її територію. Португальська поліція й військо оточили ту групу й старалися відтиснути її назад за кордон. Португальці вживали тільки палок, але старалися теж якнайменше вживали їх. Все ж, у тій сутичці була теж стрілянина, якої вислідом був один убитий індієць, а за неперевіреними відомостями загалом була 21 жертва того „мирного наїзду". Закордонні кореспонденти мали повну свободу рухів, зате португальці не допустили індійських журналістів. Демонстранти несли головно транспаренти з написом „Ґоя й Індія — одна країна".

Врожай в Україні кращий як минулих літ

Київ. — Совєтська преса подала вістку про висліди врожаю в двох покищо областях СССР, а це в Україні і на Північному Кавказі. Згідно з проголошеними даними, цьогорічний врожай у цих областях багато кращий, як був минулими риками — зокрема в 1954 році, коли посуха знищила багато засівів в Україні. Допомогли добитися доброго врожаю дощі, що дали полям потрібну вологість. Зате досить сумнівно представляється врожай збіжевих культур на т. зв., цілинних землях Уралу, Сибіру і Казахстану. В цих областях засіяно понад 50 мільйонів акрів землі, але врожай буде дуже малий, бо багато шкоди принесла засівам посуха, яка панувала весною і раннім літом цього року, особливо в Казахстані. Минулого року врожай у південнім Сибірі і в Казахстані допоміг перетривати кризу, спричинену посухою в Україні.

В АМЕРИЦІ

● Деякі люди дивувалися, чому на гураґан „Конні" не скинули водневої бомби і таким способом не знищили його. Науковці заявляють, що цей гураґан мав у собі силу електрики, що дорівнює силі кількох мільйонів атомових бомб або кількох тисяч водневих бомб. Тієї електрики, яку мав цей гураґан впродовж десятьох днів, вистачило б для вживання в ЗДА впродовж одного мільйона років.

● Голова Американської Учительської Федерації Карл Дж. Міджел заявив, що цього року буде рекордова недостача учителів в народних школах, бо вчителі не хочуть працювати за своїм фахом з огляду на надто низькі платні. Бракує також кілька сот тисяч шкільних кляс.

● Комісар еміґрації генерал Джозеф М. Свінґ заявив, що 36-річний німець Еріх Ґімпель виїхав до Німеччини, відсидівши 10-річну кару в'язниці. Ґімпель привезений був у 1944 році до ЗДА підводним човном як німецький шпигун, але його тоді ж зловлено і засуджено до досмертної тюрми. Тепер йому подарували решту кари і виселили до Німеччини.

● 13 італійців, в тому числі три священики і одна жінка, прилетіли до ЗДА, де будуть свідчити проти бувшого ляйтенанта Альда Ікарді та бувшого сержанта Карла Льо Дольче, які вбили в 1944 році американського майора Вільяма Гологана, що діяв за німецьким фронтом і мав при собі поважну суму грошей. Італійський суд засудив Льо Дольче та Ікарді до в'язниці, але, згідно з американським законом, їх не можна видати Італії, бо вони — американські громадяни.

● 23-річний американський летун Деніел С. Шмідт відвідав свою 20-річну жінку Уну та свого 2-річного сина, якого ще не бачив, і схвильований, заявив журналістам: „Я нічого не можу вам сказати. Ви дістанете мою заяву за три-чотири дні, а може за тиждень". Уна дістала була вістку про смерть Шмідта в Кореї і вийшла заміж за шофера Файна.

● Жінка директора Бюра Погоди в Ню Йорку Ернеста Дж. Крісті нарікає на свого чоловіка, який дві ночі не ночував дома, бо мусів спостерігати в бюрі рухи гураґану „Конні". Вона сказала до свого чоловіка: „Я не люблю жити сама в хаті".

● Бувший полковник совєтського МВД Юрій Растворов заявив, що теперішнє совєтське „мирне співіснування" це — ніщо інше, як „дбайливо запляновала тактика, щоб переконати вільний світ в тому, що Совєти не змагають до опанування світу".

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

БІЛОРУСИ, ЛАТИШІ И ЕСТОНЦІ ДОПОМАГАЮТЬ ЗБИРАТИ ВРОЖАЙ

Після того, як в минулому році тисячі комбайнів й інших сільсько-господарських машин перекинули з України до Казахстану на „цілинні землі", успіх збирання цьогорічного врожаю на Україні став під великою загрозою. „Мудрі" московські керівники знайшли вихід з цього скрутного положення. І так, „Радянська Україна" з 1 липня повідомляє: „Учора з Білоруси на Україну виїхала велика група комбайнерів із своїми машинами. Машино-тракторні станції Білоруси вже вислали на Україну 1,400 комбайнів. Протягом місяця вони збиратимуть хліб у колгоспах Дніпропетровської, Одеської, Кримської та Херсонської областей". Того ж дня ТАРС подає з Риги: „На Україну виїхала велика група комбайнерів МТС для подання допомоги у збиранні врожаю хліборобам Сталінської і Запорізької областей. На Україні на своїх самохідних комбайнах працюватиме 500 латвійських механізаторів." Телеграфічна аґенція з Талліна сповіщає: „Сьогодні сільські механізатори Естонії проводжали на Україну 350 комбайнерів, які виїхали для подання допомоги у збиранні врожаю українським хліборобам. Вони працюватимуть в Одеській і Кіровградській областях."

НА ПОЛТАВЩИНІ „ДУЖЕ НЕЗАДОВІЛЬНО"

На початку липня в Полтаві відбувся пленум обласного комітету партії, який дав „дуже незадовільну" оцінку підготові до збирання врожаю. Особливо гостро критикували на пленумі керівників Пирятинського, Лохвицького, Чорнухинського та інших районів, де погано зорганізовано обробіток посівів кукурудзи, цукрових буряків та городніх культур. У багатьох колгоспах „зовсім мало використовують техніку". Механізатори недовиконують норм. На 25 червня в Чорнухинському районі лишалася непрорваною кукурудза на площі 1,638 гектарів, в Лохвицькому — 1,400, Пирятинському — 1,378, Глобинському 1,145. У колгоспі досі не закінчили проривати буряків. Обласні керівники відсиджуються в районових центрах і ніякої організаторської роботи серед колгоспників не ведуть. В МТС занадто повільно ремонтують збиральні машини, молотарки,, зерносушарки, криті токи, зерносушарки, криті тогання зерна." „Зовсім зле стоїть справа з виховною роботою з колгоспниками і організацією соцзмагання."

ЯК БУДУЮТЬ ЦУКРОВАРНІ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ?

На Тернопільщині будують чотири нові цукроварні. Про те, як іде ця будова, пише в „Радянській Україні" її кореспондент В. Білич (5 липня ц. р.). „З чотирьох будівельно-монтажних управлінь тресту „Цукробуд", що до них належить ця справа, лише одно виконує планові завдання. Козівське, Лянівецька і Хворостківське управління виконали плян лише на 50-60%. Будівельники з великим запізненням одержали проєкти, але й ті, що одержали, — це проєкти другорядних, тимчасових споруд. Гальмує темпи будови й несвоєчасне проведення розрахунків за вже виконані роботи, — будівельники неодержали 300,000 карбованців. Але головна причина відставання будівництва — дуже низький рівень організації праці: майже всі роботи ведуть вручну; на будівельній площадці немає найпотрібніших механізмів; мулярі, які зводять стіни, ношами подають камінь, цеглу й розчин. Також вкрай незадовільно поставлено заготівлю будівельних матеріялів, особливо каменю з місцевих каменоломів.

В СВІТІ

● Совєтські війська залишаються в Румунії — заявив румунський „прем'єр" Джорджію — аж поки амириканські війська стоятимуть в Европу. Присутність совєтських військ в Румунії спиратиметься на Варшавському пакті між СССР та його сателітами і служитиме „безпеці Румунії", — сказано в офіційному комунікаті. Залишення совєтських військ в Румунії, у Болгарії й на Мадярщині — це ще одно зламання совєтського зобов'язання, бо Совєти, окупувавши ті країни, заявили, що вони мусять тримати свої залоги у тих країнах „для зв'язку з совєтськими військами в Австрії". Тим часом тепер сов. війська евакуюють Австрію на підставі договору з нею.

● У Польщі „прем'єр" Циранкевіч заявив, що єдина претенсія, яку має польський „уряд" до кардинала Вишинського — це, щоб він не провокував релігійної ворожнечі. Примаса Польщі, кардинала Вишинського заарештовано і заслано невідомо куди у вересні 1953 року без судового процесу. Появились поголоски, що вжедовзі його мають випустити, але з забороною виконувати душпастирські обов'язки і без повної особистої свободи, як це серби й мадяри зробили у відношенні до кардиналів Степаніча й Міндсенті.

● Княжна Анна Англійська, донька королеви Єлисавети II, яка стоїть на другому місці на наслідчім листі британського престолу, скінчила 15 серпня ц. р. 5 років. З цього приводу англійська королівська родина влаштувала прийняття для найближчих її членів. Маленька Анна вміє вжи читати й писати, але найбільше часу витрачає таки на забаву з ляльками.

● У Пакістані міністром внутрішніх справ призначено 82-літнього Фазлюля Гука, лідера раніше опозиційної, а тепер проурядової партії т. зв. спільного фронту. 15 місяців тому попередній уряд Мохаммеда Алі позбавив Фазлюля Гука становища прем'єра у провінції Східнього Пакістану і офіційно натаврував його, як „зрадника країни".

● У Західній Німеччині все ще бракує 3,200,000 мешкальних кімнат, щоб задовольнити „мінімальні" потреби населення — проголошено в офіційному звідомленні. Однак уряд заповідає, що впродовж найближчих 5-х років мешканева криза в Західній Німеччині буде цілком зліквідована. Західня Німеччина стоїть в Европі (і мабуть у світі) на першому місті щодо числа будованих мешкальних домів.

● Австрія, Зах. Німеччина й Італія нараджуються над такою експлуатацією північно-італійського природного газу, щоб можна було експортувати його окремими рурами через просмик Бреннеру до Австрії й Німеччини. Італія добуває тепер коло 10 мільйонів кубічних метрів газу денно, але не має капіталу для влаштування газопроводів на північ, до центральної Европи.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ АРГУМЕНТ У КАНАДІЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ

Серед українців у вільному світі, зокрема серед українців у ЗДА, прийнялась своєрідна звичка вважати Канаду за провінцію, політика і справи якої грають, мовляв, тільки другорядну ролю в міжнародній політиці. Можливо, що ця звичка прийнялась з уваги на зв'язок Канади з великобританською спільнотою народів і на відносну молодість Канади, як самостійного фактора в міжнародній політиці, але, без уваги на причини такої звички, вона є безпідставна і неоправдана вже не від сьогодні. Канада — не тільки самостійний, але й направду передовий чинник у міжнародній політиці. Вона відіграла важливу ролю в минулій світовій війні й у формуванні міжнародної політики після неї, як в рямках ОН так і поза ними. Ця політична роля Канади щораз росте, збільшується і стає направду співрішальною.

На такому тлі набирає окремого значення український аргумент в канадійській політиці, що його треба великою мірою завдячувати тій позиції, яку займає група українського походження, не тільки своєю кількістю — вона там, після англійців, французів і німців, четверта щодо величини — але й своєю активністю, своєю участю в державному житті та своєю поставою. Звичайно, головну ролю грають тут члени провінційних і домініяльного парляментів, до яких в останньому долучився ще достойний Василь Вал, найменований прем'єром Лореном сенатором з провінції Манітоба.

Про важливість українського аргументу в канадійській політиці може посвідчити хоч би недавня дебата в парляменті в Оттаві над перебігом і вислідом „зустрічі на вершинах" у Женеві, про що звітує С. В. Фроляк у липнево-серпневому виданні „Пейсу". З цього звідомлення виходить, що саме цей „український аргумент" спричинився до того, що канадійське наставлення і відношення до цієї конференції було „здержливе і тверезе". Державний секретар для закордонних справ Канади, Лестер Пірсон, ствердив загально, що в Женеві „устійнено проблеми, виявлено позиції та встановлено апарат дипломатичного розгляду тих проблем у дальших місяцях".

Лідер опозиції п. Дрю негайно перестеріг про безвиглядність і безпідставність вірити в нові совєтські обіцянки і приречення, як усі давніші були Кремлем знехтувані. Дрю, зокрема, пригадав совєтські насильства над підписаним совєтськими представниками чартером Об'єднаних Націй, головно відносно інтеґральности міжнародних кордонів та принципу самовизначення націй. Між країнами, які заслуговують на волю та самостійність і над волею та самостійністю яких Москва допустилась брутального насильства, п. Дрю назвав у першу чергу Україну. Його думку в тій справі підтримав лідер Соціяльно-Кредитової Партії, п. Лов. Він твердив, що совєтські обіцянки, в обличчі поневолення України та інших націй, є „безвартісні".

Проте, „повне світло" на українську проблему в міжнародній політиці кинув посол Заплітний. Він говорив насамперед про „подвійний рід совєтських сателітів", себто тих, що є поза властивими кордонами СССР, і тих, що є внутрі тих кордонів, до яких належить теж Україна. Посол Заплітний навів дослівний текст підписаного Леніним в імені совєтського уряду визнання Української Народної Республіки в дні 17-го грудня 1917-го року і висилку тим же совєтським урядом совєтськоросійських військ на завоювання України через кілька днів потім. Вкінці посол Заплітний запропонував таку базу для канадійської закордонної політики:

„Нашою ціллю мусить бути воля не тільки для нас самих, але воля для всіх народів світу. Коли ми хочемо вплинути на спосіб думання народів за залізною заслоною, і не тільки за залізною заслоною, але також і в сателітних країнах у всьому світі, то ми мусимо з усією рішучістю вияснити, що ми обстоюємо право на самовизначення, на волю та на демократичну систему уряду для всіх націй".

Закінчуючи дебати, секретар закордонних справ Пірсон висловив свою „повну згідність із змістом та духом завваг посла Заплітного".

Тим то українська проблематика стала головним арґументом у насвітленні та відношенні канадійського парляменту до Женевської конференції. Очевидно, що між парляментарними дебатами та практичною розв'язкою таких проблем є ще деяка віддаль, але вона вже не така велика, щоб її не можна було перейти в обмеженому часі.

Американські українці з подивом і вдячністю приймуть до відома той факт що саме Канада є сьогодні в першій лінії справжньої визвольної політики та її практичного здійснення. За це теж належиться признання нашим канадійським братам українського походження та їхнім достойним і метким парляментарним представникам.

ЩО ЇХ НАЙБІЛЬШЕ БОЛИТЬ...

У часі, коли за наказом згори совєтська преса й пропаґанда прийняла „чемний" тон у відношенні до Заходу, коли викинено з щоденного словника такі постійні вислови, як палії війни, паразити, експлюататори, слуги Волстріту, кровопивці і т. д. і т. д., уживані на адресу найчільніших діячів Заходу, і коли на фізіономії всіх совєтських людей одягнено маски з усмішкою для зустрічі з великими й малими репрезентантами Заходу, раптом на хвилях київської радіовисильні 2 серпня ц. р. залунали такі милозвучні слова, як — буквально: „собачий син", „собачо-яничарська служба", „сморід ненависти", „пяні сльози", „закордонний смітник", „кримінальники" і т. д. На чию адресу? На адресу Українських Січових Стрільців та Першої Української Дивізії. Всі вони, мовляв, позначені літерами „СС", а це — за тією „елеґантною" радіопередачею — є не Січові Стрільці, а „собачі сини". У приступі непогамованої люті той самий епітет причеплено й до американської установи „СС" — Сікрет Сервіс, хоч названо її тільки „заморською розвідкою", до якої ніби завели „шляхи собачо - яничарської служби українських націоналістичних запроданців".

Формальну причину, чому совєтська преса й пропаґанда вернулися до привичної давньої термінології, дало святкування 40-літнього ювілею постання леґіону Українських Січових Стрільців і звідомлення з відповідних маніфестаційних вечорів в українській еміґрантській та американській пресі. Якийсь Ростислав Братунь, „львівський поет і публіцист", як його представляє слухачам київська радіовисильня, написав з цього приводу (очевидно на замовлення, бо ж сірий „поет і публіцист" в совєтському „раю" не дістає до рук преси з вільного світу) пашквіль змістом і тоном сутеренського рівня, якраз за зразком статтей і повідомлень блискучого періоду холодної війни. Цей пашквіль п. з. „Крапка без і", величиною аж 4-ох машинописних сторін, передавали в цілості з київської радіовисильні, назвавши цю грубу лайку на глум літературі „Літературною передачею". Мабуть досить буде навести одно речення для характеристики всієї тієї „літературної передачі": „Кривавої пам'яті австро - угорські Усусуси, як вони себе величали — Січовики, а пізніше їх гітлерівське видання СС з Дивізії Галичина, для українського народу були нічим іншим, як „собачими синами"... — Ювілей Усусусів відсвятковано, згідно з отим „літературним твором", у шинку біля цвинтаря, а учасники, попившись від кока-коли, заспівали гітлерівського марша „Горст Вессель" і розбіглись, щоб далі служити „шефові..."

Цікава річ: сорок років минуло з часу вимаршу жмені юнаків з малого галицького містечка Стрия, жмені юнаків, які поклялись стати зав'язком української національної армії і визволити Україну. Від кругло 35 р. нема сліду з того леґіону. З-поміж його учасників залишились ще тільки оцілілі одиниці. На руїнах української держави, яку леліяли в своїх мріях молоденькі Усусуси, від 35 років існує совєтська держава, яка тільки тим різниться від колишньої царської імперії, що вміщає в собі „самостійні" республіки, між ними й „самостійну" УССР, яка навіть має „право" виступити з Союзу ССР. Совєтський Союз — запевняли недавно його офіційні заяви — такий сильний, що він не боїться будучої німецької армії й не потребує ніяких ґарантій безпеки, а противиться створенню її тільки з уваги на небезпеку від неї для всього світового миру. Що ж у порівнянні з маривом відродження німецької збройної сили та з існуючою потугою совєтських збройних сил, маніфестованою раз-у-раз на Красній площі в Москві і при всяких інших нагодах, значить далекий спомин про тих 2,000 західньо - українських хлопців, що їх більшу частину доля загнала в землю, а решту розвіяла по всьому світу?!

Нема більшого поличника для сили совєтського режиму, як отака 20-хвилинна радіопередача з совєтської державної радіовисильні. Самий факт такої передачі є пророчистим доказом, що той колишній невеличкий леґіон по нинішній день є терням у боці совєтської дійсности. Не він, не його учасники, не обпльовувані австрійські уніформи на Усусусах, мазепинки і тризуби, не команданти й рядові безіменні вояки, а — ідея. Ця ідея по нинішній день жива й по нинішній день Москві ненависна. Це не є ненависть до минулого. Це — злість з уваги на потенціяльну небезпеку в майбутньому. Не від Усусусів і не від Дивізійників, але від тієї ідеї, яка поставить нових борців і яка в тому майбутньому запалить ті мільйони, що не дозріли були зрозуміти ту ідею тому 40 років і байдуже придивлялись, як кривавляться лицарі абсурду. І це найбільше болить червоних единонеділимців. І тому большевицькі лайки ні трішки не ображують нікого, що належав до тієї чи будь-якої іншої української військової формації. Навпаки, чим лайливішою є мова ворога, тим очевидніша його лють, що в примітивів завжди проявляється напримітивнішими засобами.

Юрій Таркович

МОСКОВСЬКЕ ЖОНҐЛЮВАННЯ ЦИФРАМИ

В Совєтському Союзі недавно побувало п'ять журналістів із Західньої Німеччини. Німцям показували це і те, оповідали байки про совєтське будівництво, жонґлюючи цифрами дуже далекими від дійсности. Заступник голови московської міської ради якийсь Бобровніков переконував німецьких кореспондентів, що в Москві припадає на кожну особу по 10 метрів мешканевої площі. Журналісти по-різному реферували в німецьких щоденниках ці московські оповідання — одні виявляли правду про большевизм, інші враховували теперішні німецькі потягнення в напрямі коекзистенції і старалися „не дразнити" Совєтів, а ще інші писали про ССР майже по лінії бажань Москви, „захоплюючись" усім тим, що їм розказували і показували. Але це — німецька справа. Багато хто з німців — непоправні під політичним оглядом.

Нам ходить ось про що: ми хочемо проілюструвати, як Кремль намагається обдурювати закордонних журналістів, говорячи їм очевидну неправду. На основі самих совєтських даних доведемо цю брехню, а рівночасно вкажемо на приклад упосліджування України також і в ділянці будівництва.

В совєтському довіднику „По Москві" за 1954 рік, на 24 ст. подано, що в 1952 році в цьому місті було 20,000,000 кв. метрів мешканевої площі. В 1953 і 1954 роках — знову ж таки за совєтськими даними — побудовано тут ще 2,000,000 квадратових метрів мешканевої площі, отже тепер мають москвичі яких 22,000,000 кв. метрів. Коли взяти під увагу понад 5,000,000 населення столиці СССР, то дуже легко підрахувати, що на одну особу припадає коло 4,5, а не 10 метрів, як заявили закордонним журналістам. Значить, товариш Бобровніков перерахувався на добрих 100%. Доказом цього є хоч би й такий приклад: у 1954 році в Москві, на т. зв. Госпитальному Валу, був побудований 14-поверховий дім з 24,000 кв. метрів мешканевої площі. В дім поселено 6,000 осіб. Отже, на особу припадає по 4 кв. метри площі.

Голова московської міської ради заявив далі представникам західньо - німецької преси, що в Москві кожного року будують 1,300,000 кв. метрів мешканевої площі. Але сама совєтська офіційна статистика подає (довідник „По Москві"), що минулого року побудовано в Москві тільки 900,000 кв. метрів, а попередніх років значно менше. Отже, й тут забрехалися на яких 50%. Але якби навіть на хвилину припустити, що в Москві сказали правду і що там дійсно будується річно 1,300,000 кв. метрів мешканевої площі, то й це значно менше, як в будьякому великому західньо - европейському чи американському місті. Наприклад, в столиці Баварії, Мюнхені, побудовано в 1954 році коло 800,000 кв. метрів площі. Якщо взяти під увагу яких 900,000 населення Мюнхену, то ясно виходить, що в цьому місті побудовано минулого року майже в три рази більше мешканевої площі як в Москві. Але в дійсності, поминувши московські байки, в Мюнхені і інших західньо - европейських містах будується 5-6 разів більше як у „столиці всесвітнього комунізму".

Така різниця між будівництвом в Совєтах і вільному світі існує тільки тому, що на Заході діє засада приватної власности і індивідуальної ініціятиви, яка уможливлює безперебійний економічний розвиток. В Совєтському Союзі натомість увесь розвиток затримує бездушна й тупа система комунізму, система совєтського державного капіталізму.

В столиці України і інших українських містах ситуація, очевидно, гірша як в Москві, в розбудову якої вкладаються куди більші суми. Яскравим прикладом такого економічного упосліджения України є якраз будівництво. В 1954 році на нашій батьківщині побудовано тільки 2,000,000 кв. метрів мешканевої площі, а в решті Совєтського Союзу (переважно в РСФСР) аж 30,000,000, тобто в 15 разів більше, хоч Україна має п'яту частину всього населення Совєтського Союзу. (За совєтською статистикою Україна має 42,000,000 населення, з того 3,000,000 росіян і інших), Отже населення України одержало тільки 6 відсотків новопобудованої мешканевої площі в 1954 році, замість належних їй 20. Ця різниця особливо впадає в очі, коли взяти під увагу той відомий факт, що під час останньої війни Україна була далеко більше знищена як Росія.

В. Лаврівський

АЗІЯ В ОН

II

Говорити про Індію в ОН особливо трудно. Передусім тому, що про Індію, а властиво про її прем'єра пишуть багато, і всі про нього „знають".

Але приходить на думку, що знати про Неру і його „радикальну" щодо комуністів політику, про його авторитет на міжнародньому терені — це одне. А що ж є то Індія, велика країна, що недавно стала „на власні ноги" самостійности? Чи вона цілковито поділяє всі „теоретичні" й високо політичні пляни свого прем'єра? Чи не є часом так, що світ „добре" знає прем'єра, але не знає зовсім, або мало знає країну? В недавнім минулім ми мали багато таких прикладів в Европі, де один другого „знають" добре.

Напевно, більша частина кореспондентів прислухається до пресових конференцій принагідних делеґатів Індії з більшим зацікавленям, ніж до суто дипломатичних освідчень... Всі стараються довідатися щось більше, ніж говориться „урядово"...

Недавно була така можливість „заглянути" в Індію...

Соціяльна комісія ОН займалася справою поліпшення суспільного життя азійських народів.

Багато часу, очевидно, присвятили Індії.

Предовгу, вичерпну доповідь виголосила пані д-р Наяр, колишня близька співробітниця Ганді, що за часів англійської влади була не раз „репресована", сиділа у в'язниці. Тепер ця видатна жінка є спікером одного з крайових парляментів в Індії. Після доповіді п-ні Наяр мала пресову конференцію для кореспондентів ОН.

З загальної кількости 357 мільйонів мешканців Індії, в 550,000 селах живе 310 млн. людей! Територія Індії — 811 млн. акрів; до рільництва надається 478 млн., з того 63% — під посівами, а 23% — пустирі.

Індія має 150 млн. голів худоби — четвертину, що є на світі, але якість худоби дуже низька; на мешканця припадає молока лише 1/3 літра денно! Річний прибуток дрібного рільничого господарства становить біля 100 дол. Конституція встановила обов'язкове навчання, але немає достатньої кількости шкіл, і письменних є лише понад 20%. Один лікар припадає на 6,000 мешканців, але 75% лікарів мешкають по містах. Пересічний вік мешканця Індії — 32 роки!

Перед новою державою стоїть завдання — піднести рівень села й відповідно зорганізувати сільські громади.

„Населення століттями терпеливо чекало на покращання життя. Незалежність Індії піднесла надії, люди стали нетерпеливими й вимагають негайних змін".

Щоб наладнати нове життя, потрібні десятки тисяч громадських орґанізаторів, які б „втягнули маси" до громадської самодіяльности.

Тому — найголовнішою проблемою Індії є створення сітки шкіл для навчання „орґанізаторів". Без міжнародної допомоги цього осягнути не можна. ОН допомагають Індії вже кілька років, але цього замало. Вже переведено в життя 220 „проєктів", які охопили 42,957 сіл з 21.5 млн. мешканців. Але цього мало! Працю на селі треба починати від нічого. Треба розвинути й ремесло, яке перебуває на примітивному рівні; бракує ковалів, столярів, бракує всього...

Індуси, — освідчує п. Наяр, — великі індивідуалісти, вони не хочуть жадного диктату ззовні. „Ми поборюємо комуністів самі, як це було при виборах в одному із стейтів — Андрі".

Запитів було багато, особливо щодо повздержливого „холодного" відношення Індії до Заходу.

„Індія не хоче колоніялізму в ніякій формі. Це було видно на конференції в Бандунґу. Але для нас головне, щоб був мир, бо війна перекреслить розвиток нашого народу".

— Як погодити „ґандізм" — науку Ганді про пасивний спротив — з існуванням індійської армії? Або — з загостренням відносин із Пакістаном в справі Кашміру, яке загрожувало війною між сусідніми державами?

— Пасивний спротив не означає цілковитої пасивности або браку спротиву. Це є — самооборона народу.

Життя вимагає йти на поступки. Адже ж ми мусимо забити змію або скажену собаку. В сучасних умовинах мусимо мати свою армію. А справу Кашміру полагодимо з Пакістаном без війни, мирним шляхом.

— Чи проблема мови не утруднює поступу Індії?

Пані Наяр освідчує:

—З мовою в Індії справа не стоїть так трагічно, як видається вам з віддалі. Практично кажучи, діти в початкових школах вчаться на своїй провінціяльній мові, а в школах вищого ступня — на мові „державного значення".

Але не дарма сама пані Наяр вжила виразу „трагічно", бо в дійсності справа мови далека від розв'язки. Індія — одинокий край в світі, де існують т. зв. мовні провінції, а конституція постановила, що протягом 15 р. (до 1965 р.) урядовою державною мовою стане — анґлійська. Хто хоче, щоб його всі зрозуміли в федеральному парляменті, мусить говорити по-англійськи. Найбільш поширеною мовою „державного значення" — гінді — говорить лише 108 млн. людей, багато менших „провінцій" не хочуть впроваджувати в своїх вищих школах цієї мови.

— Найголовніше завдання Індії — піднести село. Ми не присвячуємо такої великої уваги ні великим містам, ані великому промислові. Найбільші надії покладаємо на розвиток кооперації на селі; до кооперативної праці наші селяни охочо горнуться, — закінчила п. Наяр.

Отжеж — яка Індія стоїть за Неру? Якщо „індивідуалістична", тоді його політика, напевно, далеко відбігає від настроїв широких мас...

Де ж правда й дійсність?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ОБОРОНІ ДОБРОГО ІМЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

В щоденнику „Свобода" появилася свого часу стаття, в якій піднесено обвинувачення супроти провідників української кооперації на західньо-українських землях, що вони:

1.) З браку цивільної відваги й ультральояльности до польської влади не вивезли великих грошових засобів, що ними будьтоби диспонували кооперативні установи, за кордон для створення еміґраційного фонду, а передали їх большевикам, та

2.) що при відвороті німецької армії з західних земель України кооперативні діячі вивезли велике кооперативне майно і з нього не розрахувалися.

На загальних зборах Т-ва Українських Кооператорів в Ню Йорку, що відбулися дня 25. червня 1955, після докладного обговорення тієї справи винесено такі резолюції:

1.) Українська кооперація на Західніх Землях України, як відомо, при великім розвитку своїх оборотів стало відчувала брак капіталу, тому про витягнення готівки з обороту не могло бути мови. Твердження будьтоби в кооперативних централях з вибухом війни були великі запаси готівки вказує на повну незнайомість з дійсним станом. А вже абсурдом треба вважати переконання автора статті, що в касі Земельного Банку було тоді п'ять мільйонів злотих, коли Земельний Банк мав всього акційного капіталу п'ять мільйонів, уміщеного на гіпотечних позиках.

Поза тим кооперативного майна ніхто не мав права вивозити за кордон без згоди його власників то є около 3/4 мільйона членів кооператив. Врешті, з вибухом війни таке вивезення грошей було виключене.

2.) Українська кооперація на Західніх Землях України за часів німецької окупації була під суворою „контролею німецьких комісарів, котрі заряджували при відвороті німецької армії вивезенням майна кооператив. Централь і Союзів з прифронтової полоси в хаотичних умовинах. Директори кооперативних Централь і Союзів розраховувалися з вивезеного майна перед ліквідаційними комісіями, які діяли в Лібені і Відні, а готівку, на доручення німецької влади, зложено і заморожено в німецьких банках. Якщо деякі одиниці, користаючи з воєнного хаосу, не вирахувалися, то цього не можна ставити на рахунок української кооперації та опоганювати її, добута чесною і жертвенною працею, добре ім'я.

3.) Загальні Збори висловили свій глибокий жаль з цієї причини, що автор статті необоснованими і голословними закидами нарушив добре заслужене ім'я кооперативних провідників на Західніх Землях України, з яких багато вже відійшли від нас на віки.

За Президію Зборів:
І. Шепарович, предсідник
Павло Червоняк, секретар.

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

(1)

З російсько-німецького фронту — до Києва

В серпні місяці 1917 року я дістав відпустку додому з російської армії (з фронту під Двинськом) і доручення від Ради Вояків Українців 17 дивізії нав'язати близький контакт з українськими військовими установами у місті Києві.

Залишивши всі свої речі при полку і взявши з собою тільки необхідне, я відразу поїхав до Києва, де зголосився у Військовому Секретаріяті.

Ще по дорозі до Військового Секретаріяту я побачив багато офіцерів і безліч вояків, які, як вони самі казали, були в українських військових частинах, розташованих у Києві.

На фронт доходили вістки, що в Києві вже є українські частини, сформовані з колишніх вояків російських армій. Казали про це і наші делеґати на Військовий З'їзд, що відбувся в Києві, але на фронті, де теж формувались окремі частини з вояків українців, не дивлячись на наші настирливі домагання у компетентної російської влади відіслати нас на терен України для виконування завдань на службі в українського Уряду, нам відповідали, що наше завдання, як вояків — „защіщать родіну", а все інше є зрадою і дезерцією, які будуть у слушний час гостро покарані.

Військо — це військо, а слухняність (по старій звичці) вище всього.

Побачивши Київ і поговоривши з зустрічними офіцерами і [illegible] українських частин я, ідучи до Військового Секретаріяту, вирішив покинути російську армію і негайно віддатись праці для Батьківщини.

Зголосившись в Українському Секретаріяті свої доручення від вояків українців, згуртованих на фронті, і з мусу „защіщаючих родіну", я дав інформації Українському Секретаріятові про ситуацію на фронті і настрій вояків взагалі, а українців зокрема, і просив, що вказівки, які будуть дані для вояків українців на фронті я відішлю своїм джурою, свідомим українцем з Херсонщини, якого я узяв був зі собою, і якому по переданні вказівок Українського Секретаріяту відповідним людям буде легше „здезертирувати". Щоб улегшити йому це, тут же були виписані належні папері. Щодо мене, то я просив дати мені приділ до української частини, на що в Українському Секретаріяті радо згодились, приділюючи мене до І-шого Автопанцерного Дивізіону, що був розташований на Печерську у Києві. Як кулеметчика за фахом, призначено мене заступником командира цього дивізіону.

Діставши приділення і зголосившись на місце та поінформувавши командира дивізіону, як виглядає вся моя справа, я поїхав додому, щоб використати свою відпустку, заслужену потом і кров'ю для чужої справи.

Дома

Село, де я народився, заможне, старе козаче село на Полтавщині, яке дало для Батьківщини багато старшин та вояків. У селі було багато молоді з середньою і вищою освітою ще перед першою світовою війною і, як мені тепер відомо, кількадесят з них поклали свої голови в обороні Батьківщини.

Багато молоді з мого села (старшин та вояків) уже здезертували з російського війська і мало хто з них сидів дома. Більшість уже працювала для Батьківщини, а решта збиралася працювати.

Праця в „1-му Автопанцерному Дивізіоні"

По закінченні відпустки я почав виконувати свої обов'язки на новопризначеному — уже своєю владою — пості, навіть не передбачаючи тоді, яка це буде тяжка праця!

До місяця січня 1918 року в моїй праці збоку фахововійськового не було нічого надзвичайного. Школення вояків, уже своєю рідною мовою, відбування ґарнізонової служби, патрулювання на автопанцерниках по вулицях, загрожених збоку місцевих комуністів, стійки коло будинку Центральної Ради. Поза годинами праці я не тікав і від розваг, яких у Києві в той час не бракувало.

Ще перед Різдвяними Святами я їздив з частиною 1-шого Сердюцького ім. Гетьмана Богдана Хмельницького полку до Полтави, призначений з трьома автопанцерниками до диспозиції командира, полк. Ластівченка, з наказом обеззброїти піший полк ім. Т. Шевченка. Полк цей був розташований в Полтаві і зголосився на працю для червоних. Не легке це було завдання обеззброїти частину, вояки якої були вже кілька років на фронті і не раз дивилися смерті в вічі, а які були підбурені умілою большевицькою пропаґандою, що кидала різні привабливі гасла і обіцяла тим, хто буде з нею, всі земні блага, а хто не з нею — загладу.

Треба признатись без перебільшення, що не помогли б виголошувані не раз, і то довгі красномовні промови з нашої сторони, щоб переконати вояків того полку (до двох тисяч), що служба для Батьківщини — це найперша справа, що звільнена від ворогів і незалежна Батьківщина не буде невдячною для своїх оборонців. Все це було ніщо в порівнянні з виглядом автопанцерників, готових до стрілу, які з грізною мовчанкою врізувались в юрбу збунтованих вояків, переконуючи їх наглядно, що заки дістануть обіцювані червоними блага, багатьом з них ті блага вже не будуть потрібні, бо будуть у спільній, ганебній могилі.

На той час автопанцерник був потворою, особливо на відкритому терені. Спинити чи ушкодити його могло тільки влучне гарматнє стрільно, або кинута ознайомленим з ним чоловіком ручна граната (найпевніше у збірник з бензиною під сподом).

Тоді це був цілком новий винахід і людей ознайомлених з ним було дуже мало. Поза обслугою — їх майже не було. Полк обеззброїли ми без проливу крови, зате самі ми мали величезну втрату. Після відпочинку й обіду в одному із полтавських ресторанів, при виході з нього був убитий командир Богданівського Полку, полк. Ластівченко. Вбивника порвали на шматки присутні вояки, але це нашої втрати, нашого великого патріота і здібного старшини-українця, яких тоді було так мало, не воскресило.

Пізніше така сама історія повторилася з пішим полком ім. гетьмана Полуботка у Києві з тією тільки різницею, що з Полтави майже всі порозходились додому, а з цих київських багато приєдналося до місцевих червоних і пізніше робили нам велику шкоду.

Поїздка на російсько - німецький фронт

Перед Різдвом 1917 року я взяв відпустку на кілька днів, щоб поїхати до свого полку (російської армії), що стояв на фронті за містом Двинськ, щоб забрати свої речі.

Старшинам на терені Росії небезпечно було їздити в своєму одягу і зі старшинськими паперами, бо можна було зазнати великих неприємностей, навіть утрату життя збоку збольшевизованих вояків російської армії, а тому я вибрав собі папери як підстаршина російської армії та відповідно до того одягнувся.

З великим трудом, але без більших пригод, приїхав я до свого бувшого полку.

По дорозі зустрічав я поїзди і залізничі двірці, переповнені вояками, які здезертували з російської армії і їхали додому.

Іван Вілоус

НІМЕЦЬКІ ЛІКАРІ Й УКРАЇНСЬКИЙ „ЛІС"

Німецько - большевицький фронт прикотився зимою 1943-44 до повітового міста Рогатин на віддаль коло 25 кіл. Рівночасно з фронтом пересувалися взад всі позафронтові військові установи а з ними і військові шпиталі. Штаб німецької армії примістився по віллях живця Черче і шпиталі в Рогатині, забираючи на свої приміщення всі шкільні будинки і навіть бюра повітового староства.

Місто, як перед тим було напів вимерле, ожвилося. На вулицях був більший автовий рух, багато війська з санітетського й обозового персоналу. Щодня доходив з фронту гук гармат, що нагадував близьку небезпеку.

Зима 1943-44 була дуже тяжка. Великі морози, снігі, наглі відлиги з дощами і мряками далися добре в знаки зле віджвиленому й обдягненому населенню. Зближення фронту вимагало від населення збільшення праці. Треба було не тільки здати наложений контингент сільських продуктів, але тисячі людей і підвод були заняті щоденно коло будови нових стрілецьких ровів у сторону ріки Гнилої Липи. Такий стан сприяв розвосві різних хвороб, передовсім грудних і жолудкових. В повіті було кілька лікарів, однак не мали вони потрібного лікарського приладдя і ліків. Прийшла тепер добра нагода для хворих. Німецькі шпиталі були вивінувані в найкраще приладдя і медикаменти. Всіми шпиталями завідував штабовий лікар, людина дуже культурна, університетський професор, з добрим, людяним серцем. Аж дивно, як він вміщався в той режим. Він дозволив, щоб шпиталі помагали цивільному населенню. Наші люди користали з того добродійства, а що українська людина вміє за добро добром заплатити, то хворі приносили лікарям і шпитальному персоналові, хто грудку масла, хто яєць, хто сала й інших благ української землі, яких німцям тоді вже дошкульно бракувало. Обидві сторони були вдоволені. До того доброго співжиття причинився дуже багато дир. П. В. (Ігус), голова Українського Допомогового Комітету в Рогатині. Між ним і начальним лікарем встановилися добросусідські взаємини. Дир. Б. доїжджав щоденно до праці в Рогатині, а мешкав в одній з віль живця Черче.

Одного пополудня, поганого січневого дня 1944 року, вибрався начальний лікар зі своїм адъютантом до Черча у відвідини до дир. Б. Дорога була погана, поїхали звичайним візком. Пізно вечером того дня вернувся візник до міста з поломаним візком і розказав таке. Лікарі не застали дер. Б. вдома, виїхали до Львова і вертались додому. Наставав легкий сумерк, як виїхали за село. Нагло з кущів вискочило трьох узброєних молодих людей, всіли на візок, казали завертати на польову доріжку і їхати якнайскорше. Візок не видержав великого тягару, колесо зломилося, а візок сів. До села над'їхав саньми селянин, молоді люди завернули його, казали лікарям пересістися і від'їхали скоро в сторону лісу.

На північ від Рогатина простягаються цілими милями великі ліси. В тому часі було там багато української молоді, яка покидала масово школи, варстати праці й у своєму молодечому, патріотичному запалі йшла в ліс. Були там партизани майже всіх европейських народів, були й азійці і не знати було, хто був нашим приятелем і хто ворогом. Не раз в розмові з „дітьми лісу" чули ми, що це є міжнародна партизанщина проти німців, але як показалось пізніше, були там і большевицькі провокатори. Назва УПА не була ще тоді добре відома і населення називало наше підпілля коротко „ліс".

Вістка про пірвання лікарів рознеслась скоро по місті. Не знати було, хто їх схопив, чи ще живуть, чи погинули. Страх огорнув всіх, то не був жарт. За такі речі падало не раз багато невинних голов. Місто й околиця жили під враженням, що кожної хвилини можуть прийти зі сторони німців страшні репресії. Повітовим старостою був тоді молодий адвокат Корнель Дрогомірецький, по батькові українець. На нього були звернені очі всіх, ми були свідомі, що від його постави буде залежати доля багатьох. Мгр. Дрогомірецький держався добре й оборонив українське населення. Він переконував свого шефа, що не тільки не в силі перевести репресії, але як цілий захід викликав би ще більші поневолення, а причинила нас від того велика сила населення. Він переконував своє взаємо зверхність не робити репресії і давав надію, що лікарі живуть і вернуться здорові. На другий день пішла чутка, що село Черче має бути знищене і вже навіть карна експедиція в дорозі, а місто мало дати 300 закладників. Староста стояв твердо на своїх оборонних позиціях і мали ми враження, що він знає дійсну правду, в яку тяжко було повірити. Населення Черча перед загрозою знищення майже в цілості покинуло село. Прийшла третя ніч, ніч повна тривоги. Страх перед арештами виганяв людей з хати.

На третій день, ранком, прийшла вістка, що лікарі вернулися живі і здорові.

„Молоді люди завезли нас зав'язаними очима в ліс і там попросили нас зійти до землянки. Землянка була добре влаштована й огріта. До нас підступив молодий, інтелігентний чоловік і доброю німецькою мовою перепросив нас за те, що сталось. Вони мають кількох тяжко ранених бійців і просять зробити операцію. Інструменти і ліки були на місці. Ми працювали майже цілу ніч. В день ми відпочивали і розмовляли на теми, хто є ті люди в лісі, чого вони бажають, за що борються, а у вечері опісля спільно мемориял до німецького уряду. Вовники просили нас лишитися ще один день для ствердження, що операції перейшли добре. В лісі поводилися з нами дуже добре. На третю ніч, подякували нам за поміч і обдилювали всяким добром, бійці підвезли нас знову з зав'язаними очима під місто і ми вернулися щасливо до наших кватир. Ми тепер знаємо, хто є ті люди в лісі. То не є бандити, як їх називають наші, вони є великі патріоти і борці за волю свого народу, за свободу поневоленої України" — закінчив своє оповідання полковник-лікар.

В. Приходько

ПОМЕР ВАСИЛЬ БИБИК

Помер Василь Бибик... і ця вістка одіб'ється смутком і великим жалем... в серцях українців. У житті людському, серед суспільства, бувають постаті спеціально популярні, усім загально відомі. Таким був Василь Бибик. Був він сотником Української Армії, був студентом Української Господарської Академії в Подєбрадах і мав тут звання інженера-економіста. Але всі ці титули у випадку В. Бибика відходили в тінь. Во Бибик — був передовсім — індивідуальність; яскрава постать, яку знала вже „перша еміграція" — військовики, студенти, професори, молодше й старше громадянство, польські табори, Чехословаччина, Прага, Німеччина, нарешті, Америка — Ню Йорк.

В чім же таємниця популярности В. Бибика? Отже: не належав В. Бибик до категорії т. зв. „заслужених діячів", не був письменником ані журналістом. Але був Бибик чимсь іншим: він був душею, чи, сказавши точніше, віддзеркаленням цілої неповторної доби українського національного відродження. І не тільки короткої доби боротьби, успіхів і поразок на Рідній Землі в роках 1917-20, але, в неменшій мірі, й того високого духового піднесення, що виявила перша українська еміграція в роках 1922-30, в усіх центрах Европи, головно ж в Чехословаччині, віддаючи свою розбуджену й невикористану в Україні енергію на ширше культурно - національне будівництво закордоном.

Свідком й учасником усіх тих подій був В. Бибик. Правда, всі ми, сучасники тої доби, були свідками і може навіть дуже активними і діяльними її учасниками. Але Бибик від усіх нас різнився тим, що усю ту добу він з найбільшою повнотою увібрав в свою істоту, фіксуючи у своєму мізку, у своїй душі і у своєму серці усю ту боротьбу і працю з усіма її деталями — з успіхами і поразками, з піднесенням і упадком, із сторінками трагічними, але й не раз — веселими.

Коротко взявши, В. Бибик — був мандрівною історією чи історіком нашої останньої доби відродження, при чім історіком пильним, всебічним, а головне — талановитим. Від його ока не заховалась жадна подія, жадний епізод, — чи то характеру військового, чи політичного, чи академічного. Бибик знав усе і всіх. Генералів, полковників, старшин і козаків Армії УНР та УГА, знав усіх міністрів та державних діячів, політиків та дипломатів УНР і ЗУНР, знав професорів і студентство, знав політиків та діячів усіх новітніх течій.

Посідаючи такий багаж, міг би В. Бибик написати обширні історичні розвідки та спогади.

Але тоді не було б В. Бибика. Писання — це не була його стихія. Для цього він був занадто експансивний. За те його стихією було словесне оповідання. Бибик — оповідач — при чім оповідач — веселий, дотепний, розумний, цікавий — ось же, що створила йому найширшу популярність та здобувало великі симпатії. При чім треба зазначити: це не були ані анекдоти, ані балачки про погоду, — але завжди яскравий екскурсії в наші недавнє минуле, що ще „парувало" або обговорення та міркування з приводу біжучих політичних чи громадських подій. Треба також пояснити, що це не були ані лекції, ані доповіді, тільки завжди принагідна балачка, в принагідному товаристві, в атмосфері вільного обміну думок. І коли В. Бибик мав настрій — а добрий гумор його майже ніколи не покидав, — то він міг дні й три години тримати свою авдиторію у підвищеному й щиро веселому настрої. Зокрема, відвідувачі ідеальні Українського Жіночого Союзу у Празі („ЖАС") це добре пам'ятають.

Мандрівний український публіцист — ось може найкраще означення його „професії". Ця професія рідніть В. Бибика з ролею й долею артистів: вплив і успіх при житті і повільний відхід з пам'яті людей по смерти...

ного. В. Бибик був визначним — вояком — старшиною Української Армії, був учасником Зимового Походу, лицарем Залізного Хреста. В. Бибик — безкомпромісовий український державник. Традиції української державности, прапори славетної Української Армії, — що воювала і вмирала за цю державність, — були для В. Бибика недоторкальною святістю. І тому цьому Державникові та Воякові прийшли особисто скласти поклін президент УНР, д-р С. Витвицький і відпоручник Військового Міністерства УНР ген.-пор. О. Загродський. А від товариша-вояків Соборної України (ОбВУА) прощав Покійного змістовним і глибокозворушливим словом сотник Української Галицької Армії — д-р І. Козак.

Похоронного обряду доверши о. митрат Лев Весоловський, а в Бавн-Бруку, на українському православному кладовищі, — о. прот. Век. Тут, над могилою, попрощав вірного Вояка і Громадянина, глибоко змістовною промовою ген. О. Загродський, виступаючи в імені президента й уряду Української НаРодної Республіки.

Цінну останню прислугу виказав Покійному інж. О. Гладишовський, організуючи достойні похорони. Сотники Армії УНР — інж. А. Зубенко і проф. М. Гавриленко — земляки В. Бибика, — пригадали Товаришеві в останнє його рідну Полтавщину та квіти і вітер її степів...

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

„ВІЗИТА ДРУЖБИ" БОЛГАРСЬКИХ І РУМУНСЬКИХ КОРАБЛІВ

25 липня командувач воєнно-морських сил Румунії контрадмірал Ніколас Міхай, що стояв на чолі кораблів, які прибули з „візитою дружби" до Севастополя, в світі старших офіцерів склав візиту адміралові В. Фіокові і командуванню Чорноморської фльоти. 26 липня румунські кораблі в супроводі совєтського корабля вийшли з Севастопільської бухти і взяли курс до Румунії. За пару днів перед тим відбулася „дружня візита" до Севастополю кораблів болгарської фльоти. Так, без „дипломатичних усмішок", демонструє своєю воєнну силу „совєтське НАТО".

ІСТОРІЯ ОДНОГО ЗАМОВЛЕННЯ

До галаслимих повідомлень совєтської преси про „перевиконання" виробничих плянів у всіх галузях важкої і легкої промисловости цікавою ілюстрацією може бути лист до редакції „Радянська Україна" (6 липня ц. р.) робітника А. Німчука з с. Ігнатопіль, Овруцького району на Житомирщині. Ось, що пише А. Німчук до редакції: „Ще раньою весною, за розпорядженням начальника „Укрголовшкірвзуття", 4-та Київська взуттєва фабрика прийняла від мене замовлення на пошиття однієї пари хромових півчеревиків. Знялі з мене на фабриці мірку і заповнили — „Через тиждень будете в нових черевиках". Та чекати довелося довше. Минув місяць, другий, почався третій, а справа ні з місця. Нарешті викликають мене якось у наш сільський магазин: „Візьміть своє взуття, з Києва прислали". Поміряв я черевики, а вони на мене замалі. Довелося відмовитись. Тим часом взуття мого розміру ніде не можу знайти. І знову я пишу листа на фабрику, чекаю півчеревиків. Доки ж це тривати ме?" Відповісти на це запитання А. Німчука не могли б ми лише так: триватиме, поки й совєтської влади...

∴

Українська громада в Ню Йорку гідно прощала Покій-

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Пікнік Обласної Управи ОДВУ.

Дня 7-го серпня відбувся тут пікнік Обл. Управи Організації Державного Відродження України. Властиво не було б потреби писати про той пікнік, бо в той самий день, на цілій американській землі, відбулися сотки таких українських пікніків, а вони такі подібні до себе і були вже так багато разів описувані, що нічого нового внести не можна. А однак про пікнік Обл. Управи ОДВУ писати треба, бо він відбувся на площі української оселі „Діброва". На нашу думку назва „оселя" для того прекрасного клаптика землі, о-коло 130 акрів, є дуже скромна і коли ми з допомогою словаря переконалися, що слово парк має право горожанства в українській мові, то направду краще і правдиво буде звучати „Український парк „Діброва". Про парк „Діброву" вже було в „Свободі" кілька дописів д-ра Гектора Несторовича, для якого „Діброва" залугує на те, що про неї писати частіше, аж доки всі українське громадянство Дітройту, Дірборну й околиці не прийде до тої свідомости, що „Діброва" належить до одних з найкращих парків і що на ній повинно відбуватися ціле розгорове і навіть культурне життя української громади в літніх місяцях. „Діброва" лежить сорок кілька миль на північний захід від Дітройту, сусідує з найкращими державними парками і має кілька вигідних доїздів. Однак „Діброва" різниться від інших парків тим, що на ній є дерева і квіти, яких ніде в околиці знайти не можна.

Наша стара еміграція створила багато великих річей, які довго будуть свідчити про велику організаційну силу української, а дві великі посестри, це є Кредитова Спілка „Самопоміч" й Українська Оселя „Діброва", які тісно пов'язані з собою і взаємно собі помагають, свідчать, що і найновіша іміграція продовжує і поширює почату кількадесять літ тому працю.

І „Самопоміч" і „Діброва" постали працею майже тих самих рук. Інж. Атанас Мілянич, великий оптиміст, людина невичерпної енергії й віри у велику діяльність української еміграції, стоїть на чолі обох установ. Має він в управі „Діброви" таких гарних помічників, як дир. Роман Татарський, який весь вільний свій час посвячує для розбудови парку, дир. Ярослав Варивода, інженер-лісник, який віддав богато праці для „Діброви". Одної ночі опроваджував він мене по парку, звертаючи увагу на шум дерев, запах цвітів, спів сверщків, рахкання жаб, показував рибки в озері, довго говорив про цілий парк, озеро і рибки, мабуть, в той момент для нього місячний світ краще, а все то інше, як деінде. Направду гарне, а краще, як написано все те. Інж. Варивода виховав у своєму домі між подушками шестеро бажанчат-сиріт, яких маму в хвилі приходу їх на світ скосила недбалтивом коса трактора. Вони вже вже майже великі і будуть окрасою парку. Тим педевним в слідзі піде й інші члени управи „Діброви", які всі дають свою запоруку, що „Діброва" стане тим, чим ми бажали б її бачити.

День і ніч перед пікніком ллябо дощ, який був ласкою неба на велику спеку і водночас був великою журбою тих, які приготовляли пікнік. Сот членів управи „Діброви" мав Панкоже великі недомагання. На радість богатьом о год. 9-ій рано настала гарна погода, яка не залишала нас цілий день. По год. десятій зачали приїжджати авта, які привозили членів, приятелів і гостей ОДВУ в Українського Золотого Хреста. „Діброва" гостила того дня разом з дітьми коло п'ятьсот людей. О год. дванадцятій, як і щонеділі, відслужена була полева Служба Божа і потім членкині 14-го і 50-го Відділів УЗХ, „золоті пані", які їх популярно в Дітройті називають, під проводом своїх голов, пань Анни Левкут і Марії Квітковської застелили столи до обіду. Обід був гарячий і мав кілька страв. Гості брали, що і кільки хотіли, а потім однаково платили. Пані, які знають кулінарне мистецтво, а які перший раз бачили „золотих пань" при тій роботі, казали, що все, як на пікнікові відносини, було першорядне. Освіжаючих напоїв і смачних перекусок сім пан Еітерінг, Микола Дякун різними напитками. Була глибока купіль і купіль для тих, що не вміють плавати, були човни, фантова льотерія, музика, були танок, якому з великою цікавістю приглядалася стара іміграція. Майже всі члени управи „Діброви" помагали в праці.

День кінчався і люди з жалем виїжджали домів. Богато людей було того дня перший раз на „Діброві" і всі вони везли якнайкращі спомини. Вертався к того дня з приятелем зі східних земель, знавцем природи і великим любителем її краси. Він цілу дорогу розказував, що він рідкісного і гарного бачив на „Діброві".

Обл. Управа ОДВУ напевно вдячна Управі „Діброви" за відкриття для неї на той день госитинних брам, нас тішить не так те, що пікнік вдався і що Обл. Управа ОДВУ склала на добру ціль понад триста долярів чистого прибутку, а те, що того дня і ОДВУ в „Діброва" здобули багато приятелів, а може і членів.

„Діброва" потребує великих людей, великої пропаганди, але і кожний з нас зробив би велику роботу, якби наводив своїх сусідів і приятелів поїхати до свого парку замість душитися на публічних розвагових місцях. Ми хотіли б порадити Управі „Діброви", щоб вона закликала тисячі українців вступити в члени спілки „Діброва", а тоді кожний почувався б співласником і мав би за обов'язок поїхати „на своє" і в такий спосіб „Діброва" могла б стати всенародним парком.

Вув я кілька разів на „Діброві" і все дізнавав прекрасних вражень, відпочивав на душі і тілі, забував про завтрішній день тяжкої праці, здавалося мені, що я на якійсь діброві на рідній землі. Тому ті, які шукаєте спочинку, які хочете вирватися від щоденних турбот, їдьте на „Діброву", а як не будете слаті на її краси, знайдете її скарби, що їх дає краса природи. А якщо краса „Діброви" дещо вас втомить, заходіть до царства п. Квітчинецького, управителя парку там, в його холодильнях знайдете всякі розваги.

Іван Вілоус

Ню Йорк, Н. Й.

Зборівський Допомоговий Комітет готується до традиційної зустрічі.

Зборівський Допомоговий Комітет, як щорічно, улаштовує і в цім році традиційну спільну вечірку-зустріч.

Вечірка в цьому році буде мати інший характер від минулорічної, бо крім прийняття гостей в офіційної частини, яка розпічнеться точно о 8-ій год. вечором в менший залі Українського Народного Дому в Ню Йорку, вже після дев'ятої години буде приграват оркестра до танців. В мистецькій виступлять дві танцювальні групи. Будуть також і другі несподіванки.

Ця вечірка має відбутися в суботу, дня 15 жовтня ц. р.

Сподіваємося прибуття на цю зустріч 6, навіть 8 зборівців, які з гарних прошлих з Зборова і Зборівщини, які зап'яли свій приїзд навіть з далекого Торонта, Дітройту, Вінніпегу, та інших міст.

Веручи під увагу, що Зборівський Доп. Комітет, який щорічно висилає відповідні суми на харитативні цілі, головно на удержання інвалідів І Див. УНА, хворих і немічних — залишених в Европі, можна сподіватися, що всі бувші громадяни Зборівщини і всі зв'язані своєю колишньою працею в Зборові і Зборівщині відгукнуться та масово прибудуть на цю зустріч під час традиційної вечірки в дні 15 жовтня ц. р.

В 1954 і 55 рр. наш Комітет переслав інвалідам І. Дивізії УНА, тяжко хворим на сухоти і неміччем — залишеним в Европі 236 долярів. На допомогу потребуючим членам в Ню Йорку видав 45 долярів. До ЗУАДК в Філадельфії переслав 75 долярів. На пресовий фонд дитячого журналу „Веселка" виплатив 10 долярів та на УКК для вшанування пам'яті бл. п. д-ра Л. Мишуги також 10 дол.

Максим Панькін,
голова Збор. Доп. Комітету.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До Редакції часопису
„Свобода"

В часописі „Свобода", ч. 125 з 1. VII. 55. в дописі з Дітройту про свято Лицарів Залізного Хреста згадано про мене, як про учасника Першого Зимового Походу, відзначеного Залізним Хрестом. Це не є правдою, бо хоч я й виконувала двічі завдання Штабу Зап. Дивізії для налагодження зв'язку з повстанцями, але Залізного Хреста не маю, бо не була ні військово урядничкою ні сестрою жалібницею, а це є передумово одержання цієї високої відзнаки.

З пошаною Е. Крат.

5 липня 1955.

З совєтського побуту

В ДЕНЬ СУБОТНІЙ...

Київська „Радянська Україна" з 8 червня ц. р., надрукувала цей фейлетон, що якнайкраще з'ясовує, як „важко" працюють понаставлювані партією директори колгоспів.

Виїздять вони до міста хто коли. Кому далі, той вирушає в дорогу раніше, кому ближче — пізніше.

Голові колгоспу „Шлях до комунізму" товаришеві Романюку, наприклад, двадцять кілометрів додому, йому треба збиратися зразу ж після обід, а голові колгоспу „Сталінський шлях" товаришеві Віликy — лише чотири кілометри, він може трохи затриматися.

Перед виїздом у місто Романюк дзвонить своєму сусідові, голові колгоспу імені Богдана Хмельницького:

— Новицький? Ти ще не виїхав? Давай! Що кажеш? О-о-о, тісі суботи і мені від дружини попало... Доганяй, я поїхав.

По дорозі в місто Новицький своїми рисаками наздогнав Романюка і пересів на його воза. Романюк похвалився:

— Ти знаєш, що в мене за коні? Е-е, ти не знаєш моїх коней. Я можу спокійнісінько спати всі двадцять кілометрів. Самі довезуть до Бережан, обійдуть у місті шляхові знаки „Проїзд гужового транспорту заборонений" і зупиняться біля самої квартири. Ой які в мене коні! Навчені...

— Чи ж не пора?! Ти ж п'ятий рік їздиш, — сказав Новицький, — а я тільки другий. Та хочеш, позав'язую своїм коням очі, і не помиляться, з дороги не зіб'ються. Мої теж навчені.

Закурили, помовчали.

— Аго-о-ов, хлопці, почекайте! — почули вони голос здаля.

З села Лапшин галопом мчали коні. Це їхав голова колгоспу імені Ковпака т. Сінгаєвський.

— Леонід Миколайович, здоровенькі були! Не забули, що сьогодні субота?

— Що ви, друзі, я ледве її діждався.

Сінгаєвський і собі пересів на Романюкового воза.

Романюк знову похвалився:

— Можете мене, товариші, поздоровити.

— З чим? — поцікавився Сінгаєвський.

— Одержав ордер на нову квартиру. В новому будинку по Пушкінській ч. 2, біля базар місьторгу. Спасибі, райвиконком допоміг, а то була не в центрі. Тепер у квартирі вода, ванна. Другий поверх, балкон...

— То з тебе, виходить, могорич.

— Варт.

Новицький торкнув Романюка за плече.

— А то хто там так поспішає?

Дорогою навкупе редки мчало кілька підвід.

— Отой, котрий вперед вирвався, то Кобилко — голова колгоспу імені Калініна, — запевнив Сінгаєвський.

— Ні, Тарасенко, — заперечив Романюк. — Він мій сусіда по квартирі. То він поспішає. Минулої суботи мав додому нагінку від дружини за те, що приїхав після шостої години. „Я, каже, квитки в кіно взяла, а ти, безсовісний, сидиш там у своєму колгоспі".

Справді, голова колгоспу імені Жукова Тарасенко випередив усіх. За ним їхали голови колгоспів імені Ворошилова — Кругових, потім Кобилко, далі перішли батогом коней голова колгоспу імені Тимошенка Лагота. Від самого міста їх наздогнав голова колгоспу „Сталінським шляхом" Вілик.

В той самий час іншим шляхом з Потутор їхав голова колгоспу імені Хрущова т. Некрасов, з Рибник — голова колгоспу імені Івана Франка т. Кашкаха, а з гори в Бережани, стримуючи воза, спускалися вищні коні колгоспу імені Кірова. Додому повертався голова колгоспу т. Цап.

— Мабуть, у райкомі якась нарада, що всі голови колгоспів з'їжджаються, — сказав молодий міліціонер другому, старшому.

— Ні, нарада вчора була, — відповів той. — А сьогодні субота. На вихідний люди додому з'їжджаються. Інструктори райкому — ті ще зранку тут.

∴

У понеділок секретар райкому партії Василь Васильович Лисенко рано прийшов у свій кабінет. Уважно переглядав він папери, намагаючись, мабуть, збагнути, чому це Бережанський район пасе в області задніх.

Не порадувало і свіже зведення.

Секретар викликав до себе інструктора райкому Кметка. Це той самий Кметко, який до недавна очолював колгосп „Сталінським шляхом". Три роки вважався головою колгоспу, а жив у районному центрі. Чимало натерпівшись, колгоспники нарешті проводили його з артілі, а райком узяв інструктором...

— Сідайте на телефон і викликайте в райком усіх голів колгоспів, інструкторів та уповноважених, — розпорядився секретар.

Інструктор почав дзвонити. З колгоспу „Шлях до комунізму" відповіли, що голови товариша Романюка ще немає з Бережан. Він повертається в колгосп після вихідного тільки у вівторок.

— Шукайте нашого голову у себе в райцентрі, — сказав черговий з колгоспу імені Ворошилова.

З колгоспу імені Жукова повідомили:

— Наш голова тільки недавно дзвонив звідкись і передавав бригадирам наряд на завтра. Значить, сьогодні його не буде.

Нарада в райкомі все-таки відбулася. Голів, інструкторів райкому по зоні Літятинської МТС та уповноважених вдалося зібрати тільки наступного дня. Після наради вони нарешті роз'їхались по колгоспах.

Та не надовго.

Незабаром знову субота.

Може, хоч Тернопільський обком партії внесе якісь зміни в бережанський календар?

В. Тягульський.

Бережанський район,
Тернопільської області.

Господарські Вісті

ФРАНЦІЯ ВІДСТАЄ В ПРОДУКЦІЇ В ПОРІВНЯННІ З НІМЕЧЧИНОЮ

Бувший французький прем'єр Мендес-Франс остерігає французів, що їхня країна повільніше розбудовує свою продукцію в порівнянні з Західньою Німеччиною. Він писав в листі до прем'єра Фора, що французька продукція зростала в роках 1952—1954, але треба ствердити, що цей ріст не був такий, як в інших державах, головним чином у Німеччині. Мендес-Франс подає способи, якими можна б скріпити французьке господарське життя: робити урядові інвестиції в промислі, всіми способами допомагати продукції та будувати дешеві мешкання для вбогих родин.

АМЕРИКАНЦІ НЕ ДОКЛАДАЮТЬ ДО СВІТОВОГО БАНКУ

Існує багато світових організацій, до яких мусять доплачувати американські податковці. Але є й одна така інституція, яка приносить прибуток, і нею є Світовий Банк, в якому ЗДА мають 35.17 відсотка уділів. Дирекція цього банку повідомила, що цей банк мав у минулому році 24,700,000 доларів прибутку. Часописи підкреслюють, що це сталося тому, що ця інституція діє як правдиве банкове підприємство, яке дуже обережно господарить своїми грішми. Банк не позичає грошей тим країнам, які не можуть виказатися, що позичка не буде змарнована, тільки мусять довести, що гроші підуть на дійсно потрібне підприємство, яке має дні дані на добрий розвиток. До Світового Банку належать як член 57 держав. СССР не є його членом.

ЦЬОГО РОКУ ПОСІЯЛИ В КАНАДІ МЕНШЕ ПШЕНИЦІ

Статистичне Бюро повідомляє, що цього року посіяли в Канаді пшениці тільки на 21,-504,000 акрах, а минулого року (1954) збирали пшеницю з 24,-266,800 акрів. Це найменше число акрів від 1943 року. Зменшилося також число акрів, з яких цього року збираються жито. Воно буде найменше, починаючи від 1947 року. Але зате збільшується число посівної площі під ячмінь й овес та під льон і коноплі. Цього року були засіяні ярою пшеницею 20,922,400 акрів, а восени 1954 року посіяно озимої пшениці на 582,000 акрах.

АМЕРИКАНЦІ ВСЕ БІЛЬШЕ ВИЇЗДЯТЬ ДО ЕВРОПИ

Американські корабельні лінії повідомляють, що все більше американців виїздять до Европи. Вже тепер багато місць зарезервовано на кораблях аж до травня 1956 року. Найшвидший корабель світу „Юнайтед Стейтс" вже продає квитки до травня наступного року на подорожі до Англії та Европи.

НІМЕЦЬКА ТОРГІВЛЯ НА РЕКОРДОВІЙ ВИСОТІ

В цьому році торгівля Західньої Німеччини зросла до рекордових чисел. Експорт збільшився в порівнянні з минулим роком на 19 відсотків, а імпорт на 31 відсоток. Закордон продано товарів на суму 12 більйонів марок ($2.8 більйона), а спроваджено на суму 11.4 більйона марок ($2.7 більй.). Гадають, що експорт дійде в цьому році до 26 більйонів марок ($6.2 більй.). В минулому році він становив 22 більйони марок ($5.2 більй.).

Американські вояки, які охороняють Невтральну Комісію Об'єднаних Націй для справ перемир'я в Південній Кореї, відганяють слізним газом південно-корейських демонстрантів, які силою хочуть вдертися до домівки тієї комісії на острові Вольмі в порті Інчону.

Японський прем'єр заповідає нові вибори під гаслом озброєння

Токіо. — Японський нарід дістане змогу висловитись, чи треба перевести таку зміну конституції, яка дозволить Японії знову поставити на ноги нову армію — заявив 72-літній японський прем'єр Гатояма у своєму зверненні до народу, що його видав з нагоди 10-річних роковин беззастережної капітуляції, яка закінчила 2-гу світову війну. Згідно з новою конституцією, прийнятою під натиском окупаційної влади ген. МекАртура, Японія не має права втримувати „на суші, морі й повітрі" ніяких збройних сил. Однак самі американці настоювали згодом на творенні нових японських формацій під назвою „оборонні сили". Соціялісти й комуністи ведуть проти тієї нової японської армії завзяту кампанію, а хоч не мають більшости в парляменті, проте мають більше одної третини мандатів, отож можуть унеможливити всяку зміну конституції. Демократична партія, якої членом є прем'єр Гатояма, має 185 мандатів на всіх 467 місць і спирається на підтримці другої консервативної партії лібералів, із котрою імовірно об'єднається. Коло 24 серпня ц. р. до Вашінгтону прибуде японський міністер закордонних справ Шігемітсу, той самий, що 2 вересня 1945 р. підписав був на американському лінійному кораблі „Міссурі" в порті Токіо документ здачі Японії.

У виборах в Сан Маріно перемогли комуністи

Сан Маріно. — Найменша держава у світі залишилася далі єдиною комуністичною державою в Західній Европі. Не зважаючи на всю пропаганду, як і на те, що із З'єдинених Держав приїхало до участи в виборах 127 санмаринських громадян, протикомуністичному бльокові не повелося добути більшости, бо й комуністи стягнули до участи у виборах кого тільки могли, зокрема з Франції і Бельгії. Республіка Сан Маріно має 38 квадратових миль й у виборах в цілій країні брало участь около 5,000 осіб. Комуністи з лівими соціялістами здобули 2,540 голосів, а протикомуністичний бльок — (християнські демократи разом з правими соціялістами) тільки 2,059 голосів. Як і в 1951 році заважило на висліді виборів те, що в Сан Маріно жінки не мають права голосування. Жінки в Сан Маріно добиваються своїх громадянських прав багато років, але найзавзятішими противниками допущення їх до виборів і взагалі признання їм рівноправности є там комуністи, які бояться, що коли жінки діб'ються своїх прав, то в Сан Маріно закінчиться комуністична влада.

Згинув чільний американський дипломат

Бангкок, Сіям. — Американський амбасадор в Сіямі Джан Пюрифой згинув в п'ятницю минулого тижня, зударившись своїм автом з вантажним автом недалеко сіямського відпочинково - морського міста Гуа Гін. Разом із амбасадором згинув його 9-літній синок, а другий 14-літній син важко поранений. Дружини не було разом із амбасадором, — вона негайно прилетіла літаком на місце нещастя. 47-літній Джан Пюрифой належав до найздібніших і найзручніших американських дипломатів, ві'домий з двох своїх великих успіхів: у боротьбі проти комуністичної диверсії в Греції, де він був тоді амбасадором, і в ліквідуванні комуністичного уряду в Гватемалі. Після того він дістав місію на південному Сході Азії, де знову погрожує комуно - китайська диверсія чи навіть агресія. Президент Айзенгавер вислав вдові депешу з висловами співчуття і разом з державним секретарем Доллесом славив заслуги передчасно померлого чільного дипломата.

● Бюро Погоди рекомендує під час гурагану, залишатися в домах і не виходити на вулицю. Також в ніякому разі не зближатися до електричних проводів, що впали на землю. Небезпека існує і від різних відламків, які можуть пошкодити людині.

Смерть Томаса Манна

Цюріх (Швайцарія). — В суботу 13 серпня помер у кантональному шпиталі в Цюріху видатний німецький письменник світової слави і лавреат Нобля Томас Манн. Помер, проживши 80 років. Письменницьку славу здобув, маючи 26 літ, своїм романом „Будденброки", що був виданий понад 50 разів у самій Німеччині і був перекладений на всі важливіші мови світу. Літературну нагороду Нобля здобув 1929 року. Крім Будденброків" написав низку інших романів, як „Чарівна гора", „Йосиф і його брати", „Молодий Йосиф", „Йосиф в Єгипті", „Йосиф постачальник", „Чорний Лебідь", „Доктор Фавст" та ін. Покійний був завзятим противником гітлеризму і тікаючи перед переслідуванням, переїхав до ЗДА, де став американським громадянином.

Мічелл домагається поширення допомоги безробітним

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що в останніх роках зросли допомоги для безробітних, але все ж таки треба поширити програму забезпечення робітників на час безробіття на дальші категорії робітників, які тепер не можуть з неї користати. Мічелл домагається, щоб із виплати для безробітних могли користати 12,000,000 робітників, які працюють в сільському господарстві, в підприємствах неприбуткових, у стейтових та міських установах і також домашні помічниці. Досі із права для безробіття користають 39,300,000 робітників, а від 1 січня 1956 року користатимуть ще два мільйони робітників. Збільшилась і та допомога, яку дістають безробітні тепер, і вона виносить найменше 25 долярів на тиждень, а напочатку, коли почала діяти інституція для допомоги безробітним, це значить в 1939 році, вона виносила тільки 10.66 доляра тижнево.

ВСЯЧИНА

ДО 1958 РОКУ ВСЯ АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ МАТИМЕ АТОМОВУ ЗБРОЮ

Представники армії заявляють, що до 1958 року вся американська армія матиме атомову зброю, хіба що до того часу на основі міжнародного порозуміння ця зброя буде заборонена. Тепер американська армія має атомові гармати в частинах в ЗДА, в Німеччині та в Японії. Але ці перші атомові гармати ще надто примітивні, і вони служать в першій мірі до того, щоб показати, що можна збудувати й такі гармати, з яких можна б стріляти і атомовими набоями. Армія старається збудувати малі атомові гармати, які легко було б перевозити на полі битви, бо ці перші гармати, так звані „Чесні Івани" надто великі (36 ліп у діяметрі).

В ЗДА Є 225,000 ЛІКАРІВ

Декан Медичного Факультету при Колумбійському Університеті в Ню Йорку д-р Віллард С. Реплей заявляє, що в ЗДА працюють 225,000 лікарів. Це число вистачає на медичну обслугу населення, бо на одного лікаря випадало б коло 750 осіб. Але д-р Реплей твердить, що ці лікарі розміщені не раціонально, бо більшість їх тримається великих міст, а райони з містечками й фармерами декотрі відчувають недостачу лікарської опіки. Справа лікарської опіки представляється гірше коли дивитися на неї з становища спеціяльного вишколення фахівців, бо лікарі спеціялісти тримаються великих міст, і їх майже немає по менших місцевостях.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАУКОВЕЦЬ ПОЇДЕ ДО СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ

Цілий рік старалися науковці з Пенсилвенійського університету в Філадельфії про дозвіл поїхати до Єни в східній Німеччині, щоб там студіювати старинні мезопотамські таблиці з клиновим письмом в бібліотеці Університету Фр. Шіллера. Тепер прийшла вістка, що комуністичний німецький уряд дозволив д-рові Семюелові Н. Крамерові з Філадельфії поїхати на кілька місяців до Єни. Д-р Крамер є професором асиріології на Пенсилвенійському Університеті в Філадельфії.

СВЯТИНЯ НА ГОРІ

Велика базиліка „Ст. Джозеф'с Орейтори" у Монтреалі є другою щодо популярности туристичною атракцією Канади. Мешканціям міста вона краще знана під назвою „Брадер Андре'с Шрайн" (святиня брата Андре), бо постала вона завдяки старанням скромного ченця, який був дверником Нортр-Дамського Каледжу в Монтреалі продовж 40 років і одного дня може бути признаний Римо-Католицькою Церквою за святого; це був він перший святий канадійського походження. Брат Андре народився як Альфред Бесет в селі Сен Гегуар, Кве., 1845 р. Вже змалку визначався він глибокою релігійністю, а зокрема почитав св. Йосифа. Обручника Пречистої Діви Марії. На 25-му році життя він вступив до Конґреґації св. Хреста і виконував обов'язки дверника в каледжі, що приміщувався близько схилів гори Ройал. Брат Андре був переконаний, що схил тої гори прекрасно надавався до здвигнення будови в честь св. Йосифа. Відвідуючи каледжа він заохочував плекати набожність до св. Йосифа і часто піддавав думку, що ґрунти на схилі гори повинні бути придбані на власність чина. Його мрія здійснилася 1896 р., коли закуплено ту землю, а 1904 р. збудовано першу каплицю, невелику розміром, бо ледве 18х15 стіп. У 1915 р. закладено фундаменти під теперішню базиліку, що стала світовим центром почитання св. Йосифа. Брат Андре здобув собі назву „чудесної людини", доражуючи почитання св. Йосифа, він причинився до багатьох чудесних уздоровлень. Аж до його смерти около 30,000 уздоровлень і ласк приписується його чудесному впливові, а церковні власті розпочали досліджування його життя, щоб вирішити, чи його канонізувати.

Обраховують, що кожного року понад 2,000,000 прочан відвідує Ораторію св. Йосифа в Монтреалі. Туди прибувають хворі й недужі з усіх сторін світа, щоб там шукати полегші у своїх терпіннях.

ПЛАТНІ В НОВІЙ НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ

Бундестаґ Західньої Німеччини прийняв законопроєкт про платні в новій німецькій армії. Згідно з цим законопроєктом вояк діставатиме 230 нм місячно ($57.12), а генерал — 2,800 нм ($666). В ЗДА вояк дістає місячно 78 долярів, а генерал 963.30 доляра.

НОВИЙ ЛІК ПРОТИ АРТРЕТИЗМУ

Фірма „Шарп і Дом" випродукувала новий лік проти артретизму, який називається „Гайделта" і який є п'ять разів сильніший від дотеперішнього ліку Кортісону. Цей лік вже є в продажі.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що зміняють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10 ¢ за виготовлення нової адресової кліщі, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДІТРОЙТ, МИШ. — Подається до відома членам Б-ва св. Николая, Відд. 175, що збори відбудуться в неділю, 21 серпня, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі при Мартин вул., Дітройт. Проситься довгуючих членів прибути та вирівняти свої залеглості й забрати свої дивіденди. На порядку нарад є справа танцю який Відділ приготовляє на другу суботу у вересні, тому обов'язково кожен член повинен прибути на збори. Пригадується членам що вже почалася кампанія за приєднуванням нових членів, тому кожен повинен постаратися здобути хоч одного нового члена. — І. В. Іваничук, фін. секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 277 подає до відома членів, що загальні збори Відділу відбудуться в неділю, 21-го серпня, о годині 3-ій попол., в Укр. Гор. Клюбі, 53 Whitmore St. Того ж дня відбудеться збірка вкладок після обох Служб Божих в церковній залі. Членів, що залягають з виплатою вкладок і дістали упімнення, просимо справу полагодити, бо інакше будуть суспендовані. — Управа.

АНСОНІЯ, КОНН. — Т-во А. Вончевського Відділ 10 повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що збори відбудуться в неділю, 21 серпня, зараз по першій Службі Божій, 9:30 в залі парафіяльній. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Хома, предс.; В. Глива, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка Відд. 252 відбудуться в неділю, 21-го серпня, о 12-ій годині в полудне, в залі при 2250 В. Кортез. — Когут, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що через літню пору збираннемо місячні вкладки в п'ятницю веч., 19-го і в неділю, 21-го серпня, о год. 2-ій попол., в залі Клюбу 13 Washington St. Рівночасно приймаємо членів до Союзу без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20-го серпня, о год. 8 веч., в FW Домі при Вашингтон вул. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівняти свої залеглі вкладки. — К. Наконечний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок буде в суботу, 20 серпня від год 7:30-8:00 веч., і в неділю, 21-го серпня від 12-ої до 2-ої попол. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 19-го серпня, о год. 8-ій веч., в Січовій залі при 506 — 18 Avenue, Newark, N. J. З огляду на бурливі збори, які були назначені на 12 серпня ц. м. не відбулися. Тому проситься цих членів, які досі не заплатили своїх вкладок за серпень, прийти на збори вділу цеї п'ятниці. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Вараницк, секр.

АЛЕНТОВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відділ 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21-го серпня в парафіяльній залі 803 Фронт вул., о год. 2-ій попол. Проситься членів прийти на час та сповнити свій членський обов'язок. Напоминаємо довгуючих вирівняти свої вкладки бо інакше будуть суспендовані. — І. Заворський, предс.; Г. Віленський, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відділу, „Запорізької Січі" відбудуться в суботу, 20-го серпня, о год. 8-ій веч., в приміщенні 33 Іст 7 вул. Для всіх членів явка обов'язкова. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, фін. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія Відділ 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 21-го серпня, зараз по Службі Божій, в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти всі вкладки бо інакше будуть суспендовані.—В. Копчук, предс.; В. Заготовський, кас.; Д. Мушастий, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляється членів 370 Відділу, що місячні збори відбудуться в неділю, 21-го серпня, зараз по закінченні слів. Богослужения. Збори відбудуться в церковній залі при 127 Парк вул. Проситься всіх членів вирівняти свої залеглості до Товариства. Багато членів не заплатили посмертне як рівнож не заплатили сво вступні білети на пікник, який відбувся два місяці тому. Рівночасно повідомляємо тих членів, які ще не вирівняли свої вкладки, повинні це зробити цього місяця бо як ні то будуть суспендовані. — К. Стасюк, предс.; К. Хомета, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; В. Гіна, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Відділ 140 повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в церковній залі зараз по Великій Службі Божій, в неділю, 21-го серпня. Всі члени повинні прийти на збори і вирівняти свої залеглості. — М. Терлецький, предс.; І. Кравцев, секр.

Посмертна Згадка

СТЕФАН СЕНЬКІВ, член Укр. Зап. Т-ва „Дністер", Відд. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку, помер 5. серпня 1955 р. Покійний родився в 1885 році, в селі Думанів, пов. Перемишляни, Зах. Україна. Полишив горем прибиту дружину Стефанію, 3 дочки Анну, Марію і Стефанію, сина Володимира і Йосифа та вісьмох внуків. Похорон відбувся 9 серпня з пох. заведення до церкви св. Николая в Брукліні, Н. Й. — В. И. П.!

— Уряд.

ТАРЗАН, ч. 3522. Ключ до небезпеки.

Тарзан рикнув з обурення. Тут не могло бути сумніву, що вбивником торговця була та сама людина, яка вкрала диск!

Його тонкі відчуття знайшли свіжий слід сафарі, і Тарзан відновив безжалісну погоню.

Після цілоденного швидкого маршу через джунглі, Тарзан відпочивав. Нараз він почув шарудіння в підліску.

Перестрашений тубілець продирався крізь листя!